

IZVJEŠTAJ O REAKREDITACIJI ORGANIZACIONA JEDINICA ARHITEKTONSKI FAKULTET, UNIVERZITET CRNE GORE

Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja Crne Gore dana 12.04.2022. godine je donijela Odluku o obrazovanju komisije za reakreditaciju Univerziteta Crne Gore (br. 02-607/22-46/58 UP od 12.04.2022. godine, br. 02-607/22-52/61 UP od 21.04.2022. godine, br. 02-607/22-55/65 UP od 04.05.2022. godine i br. 02-607/22-60/70 UP od 11.05.2022. godine, Prilog 1).

Komisija je imala zadatak da razmotri zahtjev za reakreditaciju organizacione jedinice Arhitektonski fakultet, Univerziteta Crne Gore sa izvještajem o samoevaluaciji i ostalom relevantnom dokumentacijom, te da na osnovu neposredne provjere činjeničnog stanja, dostavi Agenciji izvještaj o reakreditaciji organizacione jedinice Arhitektonski fakultet, Univerziteta Crne Gore, njegove usklađenosti sa akademskim i profesionalnim potrebama i usvojenim standardima i kriterijumima.

Komisija je detaljno proučila zahtjev za reakreditaciju sa izvještajem o samoevaluaciji organizacione jedinice Arhitektonski fakultet, Univerziteta Crne Gore, dopunu dokumentacije kao i drugu priloženu dokumentaciju. U cilju neposredne provjere činjeničnog stanja, Komisija je obavila posjetu organizacionoj jedinici Arhitektonski fakultet, Univerziteta Crne Gore, dana 01.06.2022. godine (Prilog 2) tokom koje su obavljani razgovori sa rukovodstvom organizacione jedinice, dekanom i prodekanima za nastavu, članovima Komisije za samoevaluaciju, članovima Komisije za pripremu dokumentacije za reakreditaciju, zatim sa administrativnim osobljem, studentima i predstavnicima privrede. Tokom posjete su razjašnjene nedoumice u vezi ocjene ispunjenosti određenih standarda. Na osnovu predate i tražene dopunjene dokumentacije, a poštujući Zakon o visokom obrazovanju Crne Gore, Pravila o postupku reakreditacije i Standarde i smjernice za reakreditaciju propisane od strane Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja, kao i ostale propise koji regulišu oblast visokog obrazovanja, Komisija je stekla uvid u sve elemente koji su bili neophodni za donošenje reakreditacionog stava o ispunjenosti standarda.

U skladu sa prethodno navedenim, Komisija, u postupku reakreditacije Univerziteta Crne Gore (sa organizacionim jedinicama) podnosi sljedeći izvještaj o reakreditaciji za organizacionu jedinicu Arhitektonski fakultet, Univerziteta Crne Gore.

OPŠTI PODACI

Naziv ustanove:	Univerzitet Crne Gore
Naziv organizacione jedinice:	Arhitektonski fakultet
Studijski programi:	Integrisani akademski studijski program Arhitektura (300 ECTS)
Naučna oblast:	Tehničko-tehnološke nauke

Obrazac za
IZVJEŠTAJ O REAKREDITACIJI
sa uputstvom

Komisija u ocjeni ispunjenosti standarda i njihovih kriterijuma za eksternu evaluaciju ustanove koristi sljedeće kriterijume za ocjenjivanje:

- Eliminacioni kriterijum u slučaju kada neispunjavanje standarda ili njegovih elemenata uslovljava negativan reakreditacioni stav - odbijanje zahtjeva za reakreditaciju;
- Potreban kriterijum u slučaju kada standard ili njegovi kriterijumi nijesu ispunjeni, ali se proces reakreditacije i realizacija studijskih programa mogu nastaviti ako kriterijum može biti ispunjen u periodu koji je određen preporukom komisije.

U komentarima, eksperti u komisiji daju svoje jedinstveno mišljenje o:

- ispunjenosti ili djelimičnoj ispunjenosti standarda i njegovih elemenata,
- mjeri usklađenosti organizacije rada ustanove i planirane realizacije studijskih programa sa važećim standardima, nacionalnim dokumentima i dokumentima Evropskog prostora visokog obrazovanja,
- potrebi za dodatnim objašnjenjima,
- preporuci za ispunjavanje standarda i kriterijuma,
- korekcijama koje je potrebno pripremiti i korekcijama koje je potrebno izvršiti,
- rokovima za korekcije,
- prednostima i nedostacima ispunjenosti određenih standarda, odnosno kriterijuma,
- svim ostalim pitanjima koja se tiču ocjene ispunjenosti standarda, odnosno kriterijuma.

Početna faza ispunjenosti standarda ili pojedinačnog kriterijuma podrazumijeva da je plan za njegovo ispunjavanje odobren od organa upravljanja ustanovom ili organizacionom jedinicom, ili da je započeta implementacija standarda, odnosno kriterijuma.

STANDARD 1. POLITIKA OBEZBJEĐENJA KVALITETA

Ustanove treba da imaju politiku obezbjeđenja kvaliteta koja je javna i koja predstavlja dio njihovog strateškog upravljanja. Unutrašnji akteri treba da izgrađuju i implementiraju ovu politiku kroz odgovarajuće strukture i procese, uz uključivanje spoljnih aktera.

Smjernice:

Politike i procesi su glavni nosioci koherentnog sistema za obezbjeđenje kvaliteta ustanove koji obrazuje ciklus za stalno poboljšanje i doprinosi odgovornosti ustanove. Takav sistem pruža podršku razvoju kulture kvaliteta u kojoj svi unutrašnji akteri preuzimaju odgovornost za kvalitet i uključeni su u obezbjeđenje kvaliteta na svim nivoima ustanove. Kako bi se to i omogućilo, politika ima formalan status i javno je dostupna.

Politike obezbjeđenja kvaliteta su najdjelotvornije kad odražavaju odnos između istraživačkog rada, učenja i nastave, te uzimaju u obzir nacionalni kontekst u kojem ustanova djeluje, institucionalni kontekst, kao i njen strateški pristup. Takvom politikom pruža se podrška:

- organizaciji sistema za obezbjeđenje kvaliteta;
- odsjecima, školama, fakultetima i drugim organizacionim jedinicima, kao i upravi ustanove, zaposlenim pojedincima i studentima, da preuzmu svoje odgovornosti u pogledu obezbjeđenja kvaliteta;
- akademskom integritetu i slobodama, pri čemu se budno pazi na mogućnost pojave akademskih prevara;
- zaštiti od netolerantnosti bilo koje vrste ili diskriminacije usmjerene protiv studenata ili zaposlenih;
- uključivanju spoljnih aktera u obezbjeđenje kvaliteta.

Politika se sprovodi kroz niz procesa za unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta koji omogućavaju učešće cjelokupne ustanove. Odluku o tome na koji način će se politika sprovoditi, pratiti i revidirati donosi ustanova.

Politikom obezbjeđenja kvaliteta takođe su obuhvaćeni i svi kriterijumi aktivnosti ustanove, koji su podgovoreni ili koje realizuju druge strane.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Politika obezbjeđenja kvaliteta formalno usvojena i javno dostupna (datum usvajanja, internet stranica sa javno dostupnim dokumentom).	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Politika obezbeđenja kvaliteta je oblast koja je na Univerzitetu Crne Gore prepoznata normativnim aktima.</p>		

Krovni akt Univerziteta Crne Gore je Statut, gdje su definisane procedure samoevaluacije i ocjene kvaliteta. Pored Statuta, Univerzitet je usvojio i Pravilnik o organizaciji o radu sistema za osiguranje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu Crne. Postoje i Standardi i indikatori za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta/samoevaluaciju, koje je izradio Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta. Univerzitet Crne Gore je usvojio i Strategiju razvoja Univerziteta za period 2019-2024. godine, koja, takođe, prepoznaje kao jedan od ciljeva njegovanje kulture kvaliteta.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Politika podržava organizaciju sistema za obezbjeđenje kvaliteta.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Univerzitet obezbjeđuje kontinuirani razvoj sistema kvaliteta u svim aspektima svog djelovanja. Statutom Univerziteta Crne Gore uređen je mehanizam obezbjeđenja kvaliteta i definisane su nadležnosti na nivou Univerziteta i organizacionih jedinica.

Na nivou Univerziteta, uspostavljen je Centar za unapređenje kvaliteta, kao dio organizacione strukture Rektorata i nadležan je za funkcionisanje sistema za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu. U okviru Centra funkcionise i Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta.

Postupak za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta sprovodi se u skladu sa kriterijumima i standardima za samovrednovanje i procedurama za ocjenjivanje kvaliteta ustanova visokog obrazovanja.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Politika podržava organizacione jedinice kao i pojedinačno zaposlene, a studenti se podstiču da preuzmu svoje odgovornosti u pogledu obezbjeđenja kvaliteta.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Statut, kao krovni akt Univerziteta definiše proceduru samoevaluacije i ocjene kvaliteta. Predviđeno je da organizacione jedinice vrše redovno preispitivanje i reviziju svojih studijskih programa.

Svaka organizaciona jedinica Univerziteta ima komisiju za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta. Komisiju imenuje Vijeće jedinice, iz reda akademskog osoblja sa akademskim, odnosno naučnim zvanjem i predstavnika studenata.

Statutom Univerziteta Crne Gore predviđeno je da organizacione jedinice vrše redovno preispitivanje i reviziju svojih studijskih programa, o čemu sačinjavaju odgovarajuće izvještaje. Vijeća

organizacionih jedinica obezbjeđuju akademsko osoblje koje zadovoljava standarde kvaliteta, koje je kvalifikovano i kompetentno u predmetnoj oblasti, i u cjelosti upoznato sa nastavnim planovima i ishodima učenja, te ih permanentno sprovode.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Politika podržava akademski integritet i slobode, pri čemu se budno pazi na mogućnost pojave akademskih prevara.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Djelatnost Univerziteta zasnovana je na akademskim slobodama.

Postoji Etički kodeks Univerziteta Crne Gore kojim se uređuju moralna i profesionalna načela kojih se mora pridržavati akademsko i drugo osoblje i studenti. Kreiran je sajt za akademski integritet koji služi studentima.

Internim procedurama posebno je uređen mehanizam otkrivanja akademskih prevara na nivou master i doktorskih studija, upotrebom softvera za otkrivanje plagijata od strane Centra za unapređenje kvaliteta, Centra za doktorske studije, a provjeravaju se i publikacije Univerziteta, za što je nadležan Uređivački odbor. Univerzitet je donio i Odluku o korišćenju softvera za utvrđivanje plagijata na Univerzitetu Crne Gore.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Politika štiti od netolerantnosti bilo koje vrste ili diskriminacije usmjerene protiv studenata ili zaposlenih.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Statutom Univerziteta Crne Gore predviđeno je da se obezbjeđuje sloboda organizovanja i udruživanja, kao i zaštita od diskriminacije po bilo kom osnovu. Univerzitet svojim Etičkim kodeksom uređuje osnovna moralna i profesionalna načela akademskog i drugog osoblja.

Statutom je predviđeno da se svi izbori u akademska zvanja vrše na osnovu akademskih zasluga, bez diskriminacije po bilo kojem osnovu. Statutom je predviđeno da prava i obaveze studenata, utvrđena zakonom, se ostvaruju na način da svaki student ima posebno pravo na jednakost, različitost i zaštitu od svih oblika diskriminacije, u skladu sa zakonom i ovim statutom.

Etičkim kodeksom Univerziteta kao neprihvatljive su označene pojave i ponašanja u okviru univerzitetske zajednice, u nastavi i profesionalnom radu kao što su: korupcija, diskriminacija, uznemiravanje, sukob interesa, nelojalnost, neodgovornost itd. Etičkim kodeksom Univerziteta zabranjen je svaki oblik diskriminacije studenata po osnovu rase, boje kože, nacionalne pripadnosti,

društvenog i etničkog porijekla, veze sa nekim manjinskim narodom ili nacionalnom zajednicom, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili drugog mišljenja, pola, rodnog identiteta, seksualne orijentacije, zdravstvenog stanja, invaliditeta, starosne dobi, imovinskog stanja, bračnog i porodičnog stanja, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugih ličnih svojstava.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Politika podržava uključivanje spoljnih aktera u obezbjeđenje kvaliteta.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Univerzitet vrši konsultacije sa poslodavcima, predstavnicima zaposlenih i drugim partnerima. Konsultacije sa partnerima su dio periodičnog pregleda studijskih programa i dodjeljivanja diploma, a uključuju sve partnere: bivše studente, poslodavce, sindikate, predstavnike lokalne samouprave i državnih organa.

U radu Centra za unapređenje kvaliteta mogu učestvovati strani eksperti, istaknuti profesori i istraživači, stručnjaci u oblasti kvaliteta, kao i predstavnici partnera zainteresovanih za realizaciju pojedinih projekata iz oblasti kvaliteta. Centar za unapređenje kvaliteta uređuje javnost rada i način prezentacije podataka sistema za obezbjeđenje kvaliteta na nivou Univerziteta i jedinica.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Povećati procentualnu ispunjenost ciljeva Strategije razvoja fakulteta u odnosu na postavljene ciljeve.
- ❖ Formalno formirati Komisiju za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta na fakultetu.
- ❖ Voditi zapisnike o sjednicama Komisije za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta.

STANDARD 2. IZRADA I ODOBRAVANJE PROGRAMA

Ustanove treba da imaju procese za izradu i odobravanje programa. Programi treba da budu izrađeni na takav način da ispunjavaju ciljeve koji se pred njih postavljaju, kao i predviđene ishode učenja. Kvalifikacije do kojih programi vode treba da budu jasno određene i predstavljene, i da se pozivaju na tačan nivo u okviru nacionalnog kvalifikacionog okvira za visoko obrazovanje, a samim tim i na Kvalifikacioni okvir u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Smjernice:

Studijski programi predstavljaju suštinu nastavne misije ustanova visokog obrazovanja. Kroz njih se studentima pružaju akademska znanja i vještine, kao i prenosive vještine koje mogu uticati na njihov lični razvoj i naići na primjenu u njihovim budućim karijerama.

Programi:

- sadrže opšte programske ciljeve usklađene sa institucionalnom strategijom i imaju jasno utvrđene planirane ishode učenja;
- izrađuju se u saradnji sa studentima i ostalim akterima;
- imaju koristi od spoljne ekspertize i referenci;
- odražavaju četiri svrhe visokog obrazovanja Savjeta Evrope (vidjeti Područje primjene i koncepti);
- izrađuju se tako da omogućavaju nesmetano napredovanje studenata kroz studije;
- definišu očekivano opterećenje studenata, npr. pomoću ECTS kredita;
- obuhvataju dobro strukturirane prilike za praksu gdje je to primjereno;
- podliježu procesu formalnog odobravanja u okviru ustanove.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Studijski program sadrži opšte programske ciljeve usklađene sa institucionalnom strategijom i ima jasno utvrđene planirane ishode učenja.	Ispunjeno	Eliminacioni
<i>Komentar</i>		
Studijski programi osiguravaju profesionalna znanja, vještine i kompetencije za aktivno participiranje u oblikovanju i razvoju građane sredine. Petogodišnji studijski program obima 300 ECTS kredita, akreditovan je 2016. Ishodi učenja su jasno definisani i ostvaruju se kroz proces realizacije studijskog programa. Obrazovanje i profesionalno osposobljavanje arhitekta opšteg profila, koji ima sposobnosti integralnog problemskog pristupa, profesionalnog uključivanja i djelovanja u širokom spektru poslova arhitektonske i urbanističke prakse		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Studijski program se izrađuje u saradnji sa studentima i ostalim akterima.	Ispunjeno	Potreban
<i>Komentar</i>		

<p>Studijski programi na Arhitektonskom fakultetu izrađen je u saradnji sa međunarodnim i lokalnim partnerima. Studenti su dali doprinos kroz učešće u procesu studentskog vrednovanja nastave, te učešćem predstavnika u Vijeću fakulteta i drugim formalnim i neformalnim slanjem sugestija u procesu realizacije nastave i drugih aktivnosti.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Studijski program ima koristi od spoljne ekspertize i referenci.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Kontinuirano učešće spoljnih eksperata prisutno je u procesu razvoja studijskih programa, kroz formalne i neformalne aktivnosti. Aktuelni akreditovani integrisani studijski program 5+0, pod nazivom: Restrukturiranje studijskog programa, proizvod je Tempus projekta, 2012-2016, sa učešćem više partnerskih evropskih institucija visokog obrazovanja (Restructuring of Study Programme in Architecture to Long-cycle Integrated Master in line with EU standards). Saradnja sa Ministarstvima, Opštinama, projektnim biroima i drugim institucijama na lokalnom i međunarodnom nivou, kroz Međunarodne, bilateralne i nacionalne projekte su od značaja za unapređenje studijskog programa, posebno u dijelu praktične nastave.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Studijski program odražava četiri svrhe visokog obrazovanja Savjeta Evrope (vidjeti Područje primjene i koncepti).	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Studijski programi usklađeni su sa standardima i smjericama Evropskog prostora visokog obrazovanja.</p> <p>Arhitektonski fakultet je orijentisan na stvaranje i integraciju produktivnih kompetencija iz oblasti arhitekture, urbanizma i tehnologija. Arhitektonski fakultet kontinuirano unapređuje kvalitet nastavnog programa u skladu sa Zakonskom regulativom i standardima Evropskog prostora u visokom obrazovanju i Evropskoj direktivi za regulisane profesije.</p> <p>Ograničenja u pogledu prostornih kapaciteta i nedovoljan broj kadra donekle proces usporavaju, ali politika fakulteta je usmjerena na odgovoran odnos prema svim aspektima obezbjeđenja kvaliteta.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Studijski program izrađuje se tako da omogućava nesmetano napredovanje studenata kroz studije.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p>		

Studijski program je strukturiran na način da omogućava kontinuirano sticanje kompetencija i napredovanje studenata.

Iz Izvještaja o samoevaluaciji vidljivo je da je nastavni plan organizovan tako da proces učenja kreće od bazičnih predmeta, gdje se stiče neophodno znanje za nastavak školovanja. Kako studiranje odmiče broj stručnih disciplina i kompleksnost gradiva se povećava. Za sve studente kojima su potrebna dodatna pojašnjenja, organizuju se konsultacije a ako je potrebno i dopunska nastava. Na taj način, studijski programi omogućavaju nesmetano napredovanje studenata tokom studija.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Studijski program definiše očekivano opterećenje studenata, npr. pomoću ECTS kredita.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Studijski programi usklađeni su sa standardima i smjernicama Evropskog prostora visokog obrazovanja.

Dozvoljeno sedmično opterećenje studenata je definisano Pravilima studiranja na osnovnim studijama, dok je ECTS katalogima precizno definisano opterećenje studenata za svaki nastavni predmet. Definisana pravila su obavezujuća i sprovode se u skladu sa usvojenom akreditacijom programa i Pravilnikom.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Studijski program obuhvata dobro strukturirane prilike za praksu gdje je to primjereno.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Kao obavezan dio nastavnog procesa i ishoda učenja, u cilju produkcije visokokompetentnog kadra iz oblasti arhitekture i urbanizma, sticanje znanja za aplikativnu komponentu rada u struci, konkurentnot na tržištu rada i zapošljavanje, praktična nastava je zastupljena od 25-50% , u zavisnosti od karaktera nastavnog predmeta na fakultetu kroz vježbe, ali i kroz vannastavne aktivnosti (radionice, izradu paviljona, uređenje javnih slobodnih prostora, i sl.). Praktična nastava je definisana i integrisana kroz nastavne jedinice prikazane u formi ECTS kataloga, za svaki predmet. Arhitektonski fakultet je uspostavio saradnju sa brojnim institucijama iz privrede za potrebe sticanja praktičnih kompetencija studenata.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Studijski program podliježe procesu formalnog odobravanja u okviru ustanove.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Svi akreditovani programi usklađeni su sa standardima i smjericama Evropskog prostora visokog obrazovanja.

Uvođenje novih studijskih programa kroz proces akreditacije, modifikacije i poboljšanja postojećih programa, se pokreću u cilju osavremenjavanja i prema potrebama tržišta rada. Fakultet predlaže uvođenje novih studijskih programa koje odobrava Vijeće fakulteta. Konačnu odluku donosi Univerzitet Crne Gore na osnovu Statuta Univerziteta Crne Gore.

Na kraju svakog studijskog programa na svim nivoima studija, stiče se diploma i dodatak diplomi u gdje su jasno naznačeni broj formalno priznatih i stečenih ECTS kredita po predmetima i po studijskom programu.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Komisija preporučuje kontrolu realizacije postupka ocjenjivanja kako bi se obezbijedio zadati kvalitet izvođenja studijskog programa.
- ❖ Komisija preporučuje da se kontinuiranim monitoringom obezbijeduje izvođenje svih aktivnosti realizacije studijskih programa u skladu sa zadatim ciljevima i ishodima učenja.
- ❖ Nakon razgovora sa studentima Komisija preporučuje da se nastavni plan kod nekih predmeta (primjer predmeta Matematika (2p+0v)) više usmjeri za potrebe budućih arhitekta.
- ❖ Komisija je primjetila i veliki problem sa resursima, finansijama i malim brojem zaposlenih, pa preporučuje, da se za unapređenje kvaliteta studija formira odbor koji bi istražio mogućnost nabavke sponzorskih licenca za formiranje laboratorija, gdje bi studentima mogli biti dostupni softveri koji su im potrebni za kvalitetno izvršavanje zadataka.

STANDARD 3. UČENJE, NASTAVA I PROVJERA ZNANJA USMJERENI NA STUDENTA

Ustanove treba da osiguraju da se programi izvode na način kojim se studenti podstiču na preuzimanje aktivne uloge u kreiranju procesa učenja, te da provjera znanja studenata odražava takav pristup.

Smjernice:

Učenje i nastava usmjereni na studenta imaju važnu ulogu u stimulisanju motivacije studenata, njihove samorefleksije i angažovanosti u procesu učenja. To podrazumijeva pažljivo razmatranje izrade i izvođenja studijskih programa i ocjenu ishoda.

Implementacija procesa učenja i nastave usmjerenih na studenta, uključuje:

- poštovanje i prilagođavanje različitostima studenata i njihovih potreba, omogućavajući fleksibilne putanje učenja;
- razmatranje i korišćenje različitih načina izvođenja nastave, gdje je prikladno;
- fleksibilno korišćenje raznih pedagoških metoda;
- redovno vrednovanje i prilagođavanje načina izvođenja nastave i pedagoških metoda;
- podsticanje osjećaja samostalnosti kod učenika, osiguravajući pri tom adekvatne smjernice i podršku od strane nastavnog osoblja;
- promovisanje uzajamnog poštovanja u odnosu između studenata i nastavnika;
- odgovarajuće postupke za rješavanje po prigovorima studenata.

Imajući u vidu značaj provjere znanja za napredovanje studenata kroz studije i za njihove buduće karijere, u okviru procesa za obezbjeđenje kvaliteta za provjeru znanja vodi se računa o sljedećem:

- lica koja vrednuju studente su upoznata sa postojećim metodama testiranja i ispitivanja i pruža im se podrška za razvoj vlastitih vještina u toj oblasti;
- kriterijum i metode za provjeru znanja, kao i kriterijum za ocjenjivanje, unaprijed se objavljuju;
- provjera znanja omogućava studentima da pokažu u kojoj mjeri su planirani ishodi učenja postignuti. Studenti dobijaju povratne informacije koje su, ukoliko je to potrebno, povezane sa savjetima o procesu učenja;
- gdje je to moguće, provjeru znanja vrši više od jednog ispitivača;
- pravila o provjeri znanja u obzir uzimaju olakšavajuće okolnosti;
- provjera znanja se dosljedno i pravedno primjenjuje na sve studente i sprovodi se u skladu sa navedenim procedurama;
- postoji formalna procedura za žalbe studenata.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Kod učenja i nastave poštuje se i prilagođava različitostima studenata i njihovim potrebama, omogućavajući fleksibilne putanje učenja.	Ispunjeno	Potreban
<i>Komentar</i>		
U Izveštaju o samoevaluaciji Ustanove, u opisu Standarda 3, navedeno je da se potrebe studenata uvažavaju u najvećoj mogućoj mjeri, kao i da trenutni prostorni kapaciteti donekle remete realizaciju dodatnih aktivnosti (npr. interaktivne radionice, maketarske aktivnosti, i sl.). U cilju stvaranja boljih uslova za rad i		

unapređivanje kvaliteta izvođenja studijskog programa, Fakultet je započeo pripremu za dogradnju zgrade Arhitektonskog fakulteta, što će otvoriti i veće mogućnosti za prilagođavanje nastave različitim potrebama studenata. Takođe, ističe se da se digitalizacija, internacionalizacija, horizontalna i vertikalna mobilnost, kao i individualna sklonost studenta ka specifičnom interesovanju, stimulišu kroz različite aktivnosti (projekte, izložbe, radionice i dr.).

Na osnovu uvida u predmetne programe (silabuse pojedinačnih predmeta) može se konstatovati da proces nastave predviđa realizaciju raznovrsnih aktivnosti (samostalni rad, mentorski rad, izrada projekata i elaborata, radionice, kontinuirano praćenje rada i napredovanja svakog studenta i sl.), kojima se odgovara na različite potrebe studenata i pruža podrška učenju. S druge strane, mala izbornost u okviru studijskog programa može predstavljati ograničavajući faktor u pogledu obezbeđivanja fleksibilnih putanja učenja.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Kod učenja i nastave razmatraju se i koriste različiti načini izvođenja nastave, gdje je prikladno.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Na osnovu uvida u dokumentaciju (ECTS kataloge predmeta, izveštaje o samoevaluaciji, *Strategiju razvoja Arhitektonskog fakulteta*) može se zaključiti da se na Arhitektonskom fakultetu koriste različiti načini izvođenja nastave i da se njihovo ostvarivanje kontinuirano prati i unapređuje. Nastava se izvodi putem predavanja, vežbi, konsultacija, mentorskog rada, stručne prakse. Pored frontalnog rada, u visokoj meri je zastupljen individualni rad sa studentima, kao i rad u malim grupama, što omogućava visok stepen interaktivnosti i primenu individualizovanog pristupa u radu sa studentima. Silabusima pojedinačnih predmeta predviđene su različite interaktivne i praktične aktivnosti studenata kao što su: rad na projektu, seminarski radovi, semestralni radovi, izrada grafičkog elaborata, terenski rad, itd. Određeni broj kurseva (34) se realizuje kombinovanjem standardnih načina izvođenja nastave sa elektronskim učenjem. Načini izvođenja nastave kontinuirano se prate i unapređuju u procesu izvođenja nastave.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kod učenja i nastave fleksibilno se koriste razne pedagoške metode.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Nastavu na Arhitektonskom fakultetu karakteriše visok nivo povezanosti teorijske nastave i praktičnih aktivnosti koje se realizuju kroz predavanja, vežbe, studentske radionice, crtanje na terenu, studijske stručne ekskurzije, semestralne radove, stručnu praksu, izradu projekata itd. Raznovrsne pedagoške metode predviđene silabusima predmeta odgovaraju i usklađene su sa ishodima učenja. Visok nivo interaktivnosti u realizaciji nastave obezbeđuje se kako kroz povezivanje teorijske nastave i praktičnih vežbi, tako i aktivnom, subjekatskom ulogom studenata u samom nastavnom procesu. Raznovrsni metodički postupci i vidovi interaktivne nastave, koji su shodno specifičnostima nastavnih predmeta predviđeni silabusima, doprinosi se slobodi izražavanja, kreativnosti i inovativnosti kod studenata, kao i osamostaljivanju u kreiranju i primeni stečenih znanja i veština.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Kod učenja i nastave redovno se vrednuju i prilagođavaju načini izvođenja nastave i pedagoške metode.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Praćenje ostvarivanja i vrednovanje kvaliteta i nastave ostvaruje se kroz godišnji samoevaluacioni izvještaj. Izveštaj se usvaja na Veću Arhitektonskog fakulteta, na Senatu Univerziteta Crne Gore, a sprovodi ga Centar za unapređenje kvaliteta UCG. Kvalitet nastavnog procesa na svakom pojedinačnom predmetu prati se i putem studentske evaluacije, odnosno, redovnog anketiranja studenata.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Kod učenja i nastave podstiče se osjećaj samostalnosti kod učenika, osiguravajući pritom adekvatne smjernice i podršku od strane nastavnog osoblja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>U <i>Izveštaju o samoevaluaciji Arhitektonskog fakulteta</i> je navdano da se individualni rad studenta i sticanje samostalnosti u izražavanju i praktičnom radu visoko vrednuju, kao i da nastavno osoblje koristi kontinuirano mehanizme u sklopu nastavnog procesa koji podstiču fleksibilnost i profesionalno individualno oblikovanje studenta tokom studija. Značajan udeo praktičnih aktivnosti studenata i samostalnog rada u izvršavanju silabusom predviđenih studentskih obaveza, uz konsultativni rad i podršku nastavnog osoblja u procesu nastave i učenja čine dobru osnovu za razvijanje i podsticanje osećaja samostalnosti kod studenata.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Kod učenja i nastave promovise se uzajamno poštovanje između učenika i nastavnika.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Pravila akademskog ponašanja profesora i studenata definisana su <i>Etičkim kodeksom Univerziteta Crne Gore</i>. Ovim dokumentom se uređuju moralna i profesionalna načela kojih se mora pridržavati akademsko i drugo osoblje, kao i studenti. Takođe, ovim aktom je predviđen i postupak u slučaju povrede tih načela. Na osnovu razgovora sa akademskim osobljem i sa studentima može se konstatovati da se na Fakultetu promovise uzajamno poštovanje između zaposlenih i studenata.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Kod učenja i nastave postoje odgovarajući postupci za rješavanje po prigovorima studenata.	Ispunjeno	Potreban

<p><i>Komentar</i></p> <p>Pravo na prigovor i postupci za rešavanje po prigovorima studenata određeni su relevantnim pravnim aktima (Zakon o visokom obrazovanju, Statut UCG, Pravila studiranja na osnovnim i postdiplomskim studijama). Studenti imaju mogućnost da organima Ustanove podnesu prigovor po pitanju upisa na studijski program i rangiranje kandidata, na zakonitost postupka ocenjivanja na ispitu i na dobijenu ocenu. Studenti, takođe, imaju mogućnost da iznesu svoje primedbe u vezi sa nastavom i radom akademskog osoblja.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Lica koja vrednuju studente su upoznata sa postojećim metodama testiranja i ispitivanja i pruža im se podrška za razvoj vlastitih vještina u toj oblasti.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Uvidom u ECTS kataloge predmeta i u okviru toga u predviđene oblike provjere znanja i ocenjivanja, može se konstatovati da nastavno osoblje primenjuje raznovrsne metode praćenja i vrednovanja rada studenata tokom semestra (kolokvijumi, grafički radovi, elaborati, seminarski radovi, domaći zadaci itd.) i na završnom ispitu (usmeni, pismeni, praktičan), te se može zaključiti da su upoznati sa različitim postupcima ispitivanja. U <i>Izveštaju o samoevaluaciji</i> se navodi da se ispitivači podstiču da samostalno unapređuju sopstvene veštine u ovom domenu, uz podršku fakulteta i Univerziteta za odlazak na seminare, konferencije i druge događaje relevantne za ovu oblast.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
i. Kriterijum i metode za provjeru znanja, kao i kriterijum za ocenjivanje, unaprijed se objavljuju.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Pravilima studiranja na osnovnim i postdiplomskim studijama definisan je postupak i način vrednovanja rada studenata. Kriterijumi za ocenjivanje i postupci provjere znanja za svaki pojedinačan nastavni predmet sadržani su u ECTS katalogima predmeta. Studenti na početku semestra dobijaju sve neophodne informacije i instrukcije vezane za predmete.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
j. Provjera znanja omogućava studentima da pokažu u kojoj mjeri su planirani ishodi učenja postignuti. Studenti dobijaju povratne informacije, koje su, ukoliko je to potrebno, povezane sa savjetima o procesu učenja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>U ECTS katalogima precizno su definisani načini i postupci provjere znanja (kolokvijumi, grafički elaborati, seminarski radovi, usmeni ispiti, pismeni ispiti itd.), kao i predviđeni maksimalni broj poena koji svaki od oblika ocenjivanja nosi. Procena postignuća studenata se temelji na vrednovanju različitih aktivnosti i rezultata njihovog rada, što pokazuje da se pored stečenih znanja, vrednuje i primena tih znanja,</p>		

<p>samostalnost, veštine u izvravanju zadataka i sl. Načini i postupci vrednovanja postignuća studenata usklađeni su sa definisanim ishodima učenja i odražavaju njihovu ispunjenost.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
k. Gdje je to moguće, provjeru znanja vrši više od jednog ispitivača.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Proveru znanja vrši dominantno predmetni nastavnik, u saradnji sa saradnicima koji su angažovani na praktičnom delu nastave. U slučaju kompleksnih predmetnih oblasti proveru znanja vrše dva nastavnika, pretežno iz srodnih disciplina.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
l. Pravila o provjeri znanja u obzir uzimaju olakšavajuće okolnosti.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Pravila o proveru znanja u obzir uzimaju olakšavajuće okolnosti, u situacijama kada je to neophodno i kada postoje opravdani razlozi. Termini za organizaciju ispita su naznačeni u Akademskom kalendaru koji usvaja Senat UCG-A I dostupan je on-line. Završni ispiti se polažu po prethodno utvrđenom rasporedu u skladu sa Akademskim kalendarom u predviđenim ispitnim rokovima I na način definisan Statutom UCG-a. Procedure se poštuju.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
m. Provjera znanja se dosljedno i pravedno primjenjuje na sve studente i sprovodi se u skladu sa navedenim procedurama.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Na osnovu <i>Izveštaja o samoevaluaciji</i>, kao i na osnovu obavljenih razgovora sa akademskim osobljem i studentima može se zaključiti da se prilikom provere znanja studenata dosledno primenjuju odredbe definisane Pravilima studiranja na osnovnim i postdiplomskim studijama.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
n. Postoji formalna procedura za žalbe studenata.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p>		

Zakonom o visokom obrazovanju i Pravilima studiranja na osnovnim, odnosno postdiplomskim studijama definisana je procedura za žalbe studenata. U slučajevima kada student smatra da ispit nije obavljen u skladu sa odgovarajućim pravnim aktima, ima pravo da upravi Fakulteta podnese prigovor, a dekan je dužan da obrazuje komisju koja će utvrditi da li je ocena izvedena suprotno propisima, pregledati i ponovo oceniti ili ispitati studenta. Student koji nije zadovoljan ocenom, ima pravo da poništi ispit i ponovo ga polaže. Fakultet postupa u skladu sa navedenim aktima.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Obezbediti veću dostupnost relevantnih podataka svim zainteresovanim stranama.
- ❖ Nastaviti sa aktivnostima usmerenim na dalje unapređivanje efikasnosti i efektivnosti realizacije nastavnog procesa i učenja studenata.
- ❖ Razmotriti mogućnost obezbeđivanja veće izbornosti unutar programa, tj. većeg broja izbornih predmeta.
- ❖ U narednom periodu raditi na angažovanju novih mladih kadrova kako bi se omogućilo rasterećenje trenutno angažovanog kadra i time održao ili unapredio kvalitet nastavnog i naučnog rada akademskog osoblja.

STANDARD 4. UPIS STUDENATA, NJIHOVO NAPREDOVANJE KROZ STUDIJE, PRIZNAVANJE I SERTIFIKACIJA

Ustanove treba na dosljedan način da primjenjuju prethodno definisane i objavljenje propise koji obuhvataju sve faze studiranja, odnosno upis studenata, njihovo napredovanje kroz studije, priznavanje i sertifikaciju.

Smjernice:

Obezbjediavanje uslova i podrške koji su neophodni za napredovanje studenata kroz akademsku karijeru je u najboljem interesu svakog pojedinačnog studenta, programa, ustanove i sistema. Od ključnog je značaja da procedure upisa, priznavanja i završetka studija budu primjerene svrsi, naročito kada su studenti mobilni u okviru jednog ili više sistema visokog obrazovanja.

Važno je da se politike pristupa, procesi i kriterijum za upis sprovode dosljedno i na transparentan način, i da je obezbijeđeno upoznavanje studenata sa radom ustanove i uvođenje u program.

Ustanove treba da uspostave i procese i instrumente za prikupljanje, praćenje i reagovanje na informacije o napredovanju studenata kroz studije.

Pravično priznavanje visokoškolskih kvalifikacija, perioda studija i prethodnog učenja, uključujući priznavanje neformalnog i informalnog učenja, predstavljaju osnovne komponente za osiguravanje napredovanja studenata kroz studije, pri čemu se promovise mobilnost. Odgovarajuće procedure za priznavanje, oslanjaju se na:

- usklađenosti institucionalne prakse priznavanja sa principima Lisabonske konvencije o priznavanju;
- saradnju sa drugim ustanovama, agencijama za obezbjeđenje kvaliteta i nacionalnim ENIC/NARIC centrom, u cilju osiguravanja dosljednog priznavanja u cijeloj zemlji.

Diplomiranje predstavlja kulminaciju perioda studiranja studenata. Studenti treba da dobiju dokumentaciju kojom se obrazlaže koje su kvalifikacije stekli, uključujući postignute ishode učenja i kontekst, nivo, sadržaj i status studija koje su pohađali i koje su uspješno završili.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
Politike pristupa, procesi i kriterijum za upis sprovode se dosljedno i na transparentan način. Obezbijeđeno je upoznavanje studenata sa radom ustanove i uvođenje u program.	Ispunjeno	Eliminacioni
<i>Komentar</i>		
Politika upisa, procesi i kriterijumi za upis studenata na Fakultet definisani su <i>Zakonom o visokom obrazovanju, Pravilnikom o uslovima, kriterijumima i postupku upisa na osnovne studije UCG</i> , odnosno na postdiplomske studije, kao i <i>Rješenjem Ministarstva prosvjete Crne Gore</i> o broju studenata koji se upisuju. Upisna politika na Arhitektonskom fakultetu se sprovodi dosledno, u skladu sa relevantnim aktima i na transparentan način. Na sajtu Fakulteta dostupne su sve informacije o uslovima, kriterijumima i proceduri upisa na studijski program, kao i o testovima, podnošenju prigovora i sl.		

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Ustanova uspostavlja procese i instrumente za prikupljanje, praćenje i reagovanje na informacije o napredovanju studenata kroz studije.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Arhitektonski fakultet kontinuirano prikuplja i prati informacije o napredovanju studenata tokom studija. Predmetni nastavnici dostavljaju Veću Arhitektonskog fakulteta izveštaje o održanim ispitima, što se verifikuje na sednici Veća na kraju svakog semestra. Osim ocena dobijenih na ispitu, izveštaj sadrži i podatke o procentu onih koji su položili/nisu položili, kao i procentualnu zastupljenost dobijenih ocena (A; B; C; D; E). Ovo čini osnovu za analizu napredovanja studenata kroz studije (prosečan uspeh studenata na studijama, prolaznost na ispitima, procenat studenata koji nastavljaju studije nakon prve godine). Najboljim studentima se dodjeljuju nagrade u skladu sa <i>Pravilnikom o nagrađivanju najboljih studenata Univerziteta Crne Gore</i>.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Institucionalna praksa priznavanja je u skladu sa principima Lisabonske konvencije o priznavanju.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Na osnovu uvida u pravna akta, može se konstatovati da postoji institucionalna praksa priznavanja koja je u skladu sa principima Lisabonske konvencije. Akti na osnovu kojih se vrši priznavanje, a usklađeni su sa principima Lisabonske konvencije, odnose se na priznavanje inostranih obrazovnih isprava, odnosno izjednačavanje kvalifikacija radi nastavka obrazovanja ili zapošljavanja, kao i na priznavanje perioda studiranja za studente koji su učestvovali u programima mobilnosti.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Saradnja sa drugim ustanovama, agencijama za obezbjeđenje kvaliteta i domaćim ENIC/NARIC centrom, u cilju osiguravanja dosljednog priznavanja u cijeloj zemlji.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Fakultet saraduje sa odgovarajućim ustanovama/agencijama po pitanju osiguravanja doslednog priznavanja inostranih diploma i akademske mobilnosti (resornim ministarstvom, ENIC centrom, Agencijom za kontrolu i obezbeđenje kvaliteta visokog obrazovanja, kao i drugim obrazovnim institucijama u Crnoj Gori i inostranstvu.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

d. Po završetku programa, studenti dobijaju dokumentaciju kojom se obrazlaže koje su kvalifikacije stekli, uključujući postignute ishode učenja i kontekst, nivo, sadržaj i status studija koje su pohađali i koje su uspješno završili.	Ispunjeno	Potreban
<i>Komentar</i> Po završetku studija studenti dobijaju diplomu o završenom studijskom programu, sa zvanjem koje se stiče, kao i dodatak diplomi, koji sadrži informacije o nivou kvalifikacija koje su stekli, sadržaju i statusu studija koje su završili i postignutim rezultatima (ECTS krediti, ocene), mogućnostima koje pruža kvalifikacija, kao i o nacionalnom sistemu obrazovanja. Dokumentacija sadrži podatke i na engleskom jeziku.		

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Nastaviti s praksom kontinuiranog i doslednog pridržavanja propisa u pogledu upisa studenata, njihovog napredovanja kroz studije i sertifikacije.
- ❖ Nastaviti saradnju s institucijama značajnim za priznavanje učenja i ostvarivanje akademske mobilnosti.
- ❖ I dalje kontinuirano raditi na prikupljanju, paraćenju i reagovanju na informacije o napredovanju studenata kroz studije.

STANDARD 5. NASTAVNO OSOBLJE

Ustanove treba da osiguraju kompetentnost svog nastavnog osoblja. Treba da primjenjuju pravične i transparentne procese prilikom zapošljavanja i razvoja zaposlenih.

Smjernice:

Uloga predavača je od ključnog značaja za stvaranje kvalitetnog iskustva studiranja i omogućavanja sticanja znanja, kompetencija i vještina. Sve raznovrsnija studentska populacija i veća usredsređenost na ishode učenja zahtijeva učenje i nastavu usmjerene na studenta, pa se time i uloga nastavnika mijenja (vidjeti Standard 1.3).

Ustanove visokog obrazovanja su najodgovornije za kvalitet svojih zaposlenih i pružanje odgovarajućeg okruženja za efikasno obavljanje posla.

Takvo okruženje:

- uspostavlja i pridržava se jasnih, transparentnih i pravičnih procesa za zapošljavanje i uslova zapošljavanja u okviru kojih se prepoznaje značaj podučavanja;
- nudi i promovira mogućnosti za profesionalni razvoj nastavnog osoblja;
- podstiče naučne aktivnosti radi jačanja veze između obrazovanja i istraživanja;
- podstiče inovacije u nastavnim metodama i korišćenje novih tehnologija.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Ustanova uspostavlja i pridržava se jasnih, transparentnih i pravičnih procesa za zapošljavanje i uslova zapošljavanja koji prepoznaju značaj podučavanja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Univerzitet ima veoma robustan sistem za zapošljavanje - sve individualne Ustanove koriste taj sistem. Trenutni kadar zaposlen na Fakultetu ima izvanredne kvalifikacije, što se može videti iz njihovih CV-a koji su dostupni na portlu Fakulteta.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Ustanova nudi i promovira mogućnosti za profesionalni razvoj nastavnog osoblja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Fakultet raspolaže sa ograničenim resursima, ali i pored tog ograničenja, akcenat se stavlja na profesionalni razvoj. Međutim, nije poznato kolika sredstva su bila dodeljena za tu svrhu u, recimo, 2021. godini.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

c. Ustanova podstiče naučne aktivnosti radi jačanja veze između obrazovanja i istraživanja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Istraživanje je trenutno podređeno obavezama vezanim za predavanja, tako da se ne može očekivati nadprosečna produktivnost u toj oblasti. Ali rezultati nisu izostali; to se može videti iz činjenice da većina nastavnog osoblja ima Google Scholar profil i da se njihovi radovi sve više citiraju.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Ustanova podstiče inovacije u nastavnim metodama i korišćenje novih tehnologija.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Da bi studenti mogli da konkurisu na trzistu rada, fakultet u procesu nastave koristi inovativne metode učenja, isto tako se podstiče korišćenje novih tehnologija u nastavnom programu. Razvijen je sistem elektronskog učenja. U nastavni proces uključeni su i stručnjaci iz prakse sa gostujucim predavanjima.</p>		

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Fakultet ima razvijene odnose sa inostranim partnerima, što može biti veoma pozitivno za razvoj sopstvenog kadra, ali nije jasno da li su definisali indikatore koji bi se koristili za merenje uspešnosti te saradnje.
- ❖ Akcenat bi trebao da bude na zapošljavanju mlađeg kadra koji bi u bliskoj budućnosti bio spreman da preuzme nadležnosti od iskusnijih kolega.
- ❖ Kompletno nastavno osoblje bi trebalo da bude podržano da održava individualne istraživačke profile koji su dostupni širokoj javnosti, kao što je Google Scholar.
- ❖ Znanje stranih jezika, posebno engleskog, je veoma značajan faktor za razvoj nastavnog osoblja bilo gde u svetu. Univerzitet i Fakultet bi trebali da pruže maksimalnu podršku za razvoj tih kompetencija.

STANDARD 6. RESURSI ZA UČENJE I PODRŠKA STUDENTIMA

Ustanove treba da na odgovarajući način finansiraju aktivnosti učenja i nastave i da obezbijede adekvatne i lako dostupne resurse za učenje, kao i podršku studentima.

Smjernice:

U cilju pružanja optimalnog iskustva studiranja, ustanove obezbjeđuju niz resursa radi pružanja podrške u učenju. Ovi resursi su različiti, od fizičkih resursa, poput biblioteka, sredstava za učenje i informatičke infrastrukture, do ljudske podrške u vidu mentora i drugih savjetnika. Uloga službi za pružanje podrške od naročitog je značaja kod omogućavanja mobilnosti studenata u okviru jednog ili više sistema visokog obrazovanja.

Potrebe raznovrsne studentske populacije (kao što su zreli, vanredni, zaposleni i studenti iz inostranstva, kao i studenti sa invaliditetom), te prelazak na učenje usmjereno na studenta i fleksibilne modele učenja i nastave, uzimaju se u obzir prilikom raspodjele, planiranja i obezbjeđivanja resursa za učenje i pružanje podrške studentima.

Aktivnosti i sredstva za pružanje podrške mogu se organizovati na različite načine, u zavisnosti od konteksta ustanove. Međutim, kroz unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta osigurava se da svi resursi budu primjereni svrsi, dostupni, te da studenti budu informisani o servisima koji su im na raspolaganju.

Uloga pomoćnog i administrativnog osoblja je izuzetno važna za pružanje usluga podrške, zbog čega treba da bude kvalifikovano i da ima mogućnosti za razvoj svojih kompetencija.

Ustanove treba da na odgovarajući način finansiraju aktivnosti učenja i nastave i da obezbijede adekvatne i lako dostupne resurse za učenje, kao i podršku studentima.

Smjernice:

U cilju pružanja optimalnog iskustva studiranja, ustanove obezbjeđuju niz resursa radi pružanja podrške u učenju. Ovi resursi su različiti, od fizičkih resursa, poput biblioteka, sredstava za učenje i informatičke infrastrukture, do ljudske podrške u vidu mentora i drugih savjetnika. Uloga službi za pružanje podrške od naročitog je značaja kod omogućavanja mobilnosti studenata u okviru jednog ili više sistema visokog obrazovanja.

Potrebe raznovrsne studentske populacije (kao što su zreli, vanredni, zaposleni i studenti iz inostranstva, kao i studenti sa invaliditetom), te prelazak na učenje usmjereno na studenta i fleksibilne modele učenja i nastave, uzimaju se u obzir prilikom raspodjele, planiranja i obezbjeđivanja resursa za učenje i pružanje podrške studentima.

Aktivnosti i sredstva za pružanje podrške mogu se organizovati na različite načine, u zavisnosti od konteksta ustanove. Međutim, kroz unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta osigurava se da svi resursi budu primjereni svrsi, dostupni, te da studenti budu informisani o servisima koji su im na raspolaganju.

Uloga pomoćnog i administrativnog osoblja je izuzetno važna za pružanje usluga podrške, zbog čega treba da bude kvalifikovano i da ima mogućnosti za razvoj svojih kompetencija.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Ustanova obezbjeđuje niz resursa radi pružanja podrške u učenju.	Ispunjeno	Potreban
<p>Arhitektonski fakultet UCG raspolaže prostornim kapacitetom od oko 800m² kao a studenti imaju mogućnost korišćenja 300 m² prostora u prostorijama zgrade Tehničkih fakulteta i Rektorata UCG. Jedan od neformalnih uslova upisa studenata na studije je da raspolažu odgovarajućim računarom za potrebe učenja i rada. Fakultet raspolaže izuzetno malim finansijskim sredstvima koja bi bila uložena u nastavne resurse I unapređenje nastave.</p> <p>Fakultet nema razvijen Alumni niti je omogućio razgovor sa privrednicima tako da je podrška procesu učenja kroz iskustva diplomiranih studenata i privredu skromna.</p> <p>U toku je izgradnja proširenja postojeće zgrade Fakulteta ukupne površine oko 5 000 m², što će unaprediti uslove studiranja u smislu stvaranja prostora za majstorsku radionicu, računarsku učionicu, prostor za izradu i odlaganje studentskih maketa i druge aktivnosti u procesu nastave. Zbog organizacije integrisanog univerziteta, Fakultet nema institucionalnu saradnju sa privredom i nije prepoznat kao konkurentna institucija u slučaju komercijalnih projekata zbog čega se terenski rad ograničava na individualne kontakte nastavnika sa privatnim sektorom.</p> <p>Studentima je na raspolaganju Centralna univerzitetska biblioteka čiji je celokupni bibliotečki fond kataloški obrađen u programskom paketu COBISS i onlajn dostupan svima. Bibliotekarska služba je izuzetno agilna da prikupi elektronsku bibliotečku građu u periodima kada Fakultet ima mogućnost besplatnog pristupa on-line servisima sa stručnom literaturom.</p> <p>Fakultet ne raspolaže licenciranim softverom za potrebe studenata i nema ugovor sa proizvođačima softvera niti raspolaže računarskim salama u kojima bi studenti imali priliku da rade na licenciranom softveru ako sami nisu u mogućnosti da poseduju računar i odgovarajući specijalizovani softver.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Ustanova uzima u obzir potrebe raznovrsne studentske populacije, te prelazak na učenje usmjereno na studenta i fleksibilne modele učenja i nastave, prilikom raspodjele, planiranja i obezbjeđivanja resursa za učenje i pružanje podrške studentima.	Ispunjeno	Potreban
<p>Fakultet upisuje mali broj studenata zbog čega je interakcija između studenata i nastavnog kadra česta i kvalitetna, i u značajnoj meri prilagođena manjim studentskim grupama sličnih afiniteta. Nastava je prilagođena za rad sa studentima bilo neposredno (uživo) ili onlajn. Koriste se različiti pristupi u nastavi u cilju unapređivanja kvaliteta nastave i nastavnog procesa. Pored redovne nastave, povremeno se organizuju radionice, predavanja, seminari kako domaćih tako i stranih stručnjaka i predavača s ciljem sagledavanja mogućnosti tumačenja nekog fenomena ili obuke i usavršavanja specifične veštine neophodne u toku studiranja i stručnog rada.</p> <p>Nastavnici i saradnici u nastavi su značajno opterećeni nastavom i praktičnim vežbama. Veličine studentstkih grupa su takve da postoji ograničenje u vremenu koje saradnik ili nastavnik mogu posvetiti pojedinačnom</p>		

studentu (npr. prilikom izrade maketa). Predmete prati odgovarajuća literatura, te studenti imaju priliku za stručno usavršavanje shodno svojim interesovanjima.

Studenti – saradnici u nastavi imaju priliku za stručno usavršavanje izvan fakulteta, u skladu sa mogućnostima Fakulteta i u dogovoru sa nastavnim osobljem sa ciljem donošenja novih iskustava i znanja na Fakultet koja bi se predstavila u nastavi.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kroz unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta osigurava se da svi resursi budu primjereni svrsi, dostupni, te da studenti budu informisani o uslugama koje su im na rasplaganju.	Ispunjeno	Potreban

Specifičnost Fakulteta je veličina zbog čega je interakcija između nastavnika i studenata izražena i obezbeđen je brz tok i razmena informacija između istih. Relevantne informacije studentima su dostupne na zvaničnom sajtu fakulteta, kao i u neposrednoj komunikaciji sa nastavnim i nenastavnim osobljem a studenstke organizacije obezbeđuju dodatni nivo komunikacije (distribucije važnih informacija).

Mali broj nastavnog osoblja (oko 10) čini da Komisija za obezbeđenje kvaliteta nema posebni značaj jer su svi nastavnici i studentski predstavnici članovi naučno-nastavnog veća gde se raspravlja o kvalitetu nastave i potencijalnim problemima. Postojeći resursi su ograničeni, čega su svesni i nastavnici i studenti, zbog čega se resursi koriste efikasno i svrsishodno. Osnovni element za praćenje kvaliteta nastave i rada fakulteta je godišnji izveštaj o samovrednovanju koji je delom bazira na podacima dostupnim u platformi SNIKE.

Predlaže se vođenje formalne dokumentacije, zapisnika, koji bi se odosio na pitanja unapređenja kvaliteta nastave i kreiranje godišnjeg akcionog plana koji obuhvatao određene mere za unapređenje za tekuću godinu ili za višegodišnji period. Izveštaj o samovrednovanju je generalnog karaktera, na nivou Fakulteta, i ne odslikava direktno aktivnosti i efekte unapređenja nastave u odnosu na prethodni period (kalendarska godina ili period između dve (re)akreditacije.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Administrativno osoblje i osoblje za pružanje usluga podrške je kvalifikovano i ima mogućnosti za razvoj svojih kompetencija.	Ispunjeno	Potreban

Osoblje za pružanje usluga podrške i administrativno osoblje je kvalifikovano i kroz različite vrste radionica i seminara, rganizovanih većinom od strane Univerziteta, ima mogućnosti usavršavanja i unapređenja svojih veština i sticanja novih znanja. Nenastavno osoblje je posvećeno svom radu, svesno svojih nadležnosti i obaveza. Povezanost Računovodstva i Studentske službe unapređuje rad službi i usluga studentima. Nenastavno osoblje koje priprema materijal za samovrednovanje korišćenjem platforme SNIKE nema mogućnosti izrade specifičnih analiza po potrebi ili nalogu nastavnog osoblja jer je platforma u potpunoj nadležnosti CIS UCG.

Arhitektonski fakultet je mali fakultet po broju studenata i broju nastavnog osoblja. Zbog toga je interakcija između nastavnog osoblja i studenata dinamičnija i efikasnija u odnosu na ostale fakultete. Sve izmene su brze i sprovodljive. Postojeći resursi se efikasno koriste iako su značajno ograničeni. Fakultet je svestan svojih sposobnosti zahvaljujući sprovođenju godišnjeg procesa samovrednovanja. Posvećenost nastavnog osoblja nastavi je uočljiva i za pohvalu. Fakultet značajno finansijski zavisi od UCG i suočava se sa ograničenjima u ispunjenju određenih planova usled finansijskih problema i preopterećenja saradničkog kadra.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Vođenje formalne dokumentacije, zapisnika, koji bi se odnosio na pitanja unapređenja kvaliteta nastave i kreiranje godišnjeg akcionog plana koji obuhvatao određene mere za unapređenje za tekuću godinu ili za višegodišnji period (između dva akreditaciona perioda).
- ❖ Kreiranje majstorske radionice, prostora za smeštanje i izradu studentskih maketa u novom planiranom objektu (proširenju zgrade Arhitektonskog fakulteta) čime bi se unapredili resursi za praktičan vid nastave studenata, kao i prostora koji bi studentima bio na raspolaganju i van nastave.
- ❖ Kreiranje računarske učionice sa odgovarajućim specijalizovanim softverom za rad studenata u cilju sticanja praktičnih veština. Potrebno je stupiti u kontakt sa proizvođačima softvera kako bi se tražile / obezbedile akademske ili studentske licence softvera.
- ❖ Intenziviranje saradnje sa privredom u cilju unapređenja nastave kroz terensku nastavu (izlazak na teren u toku postojećih predmeta) i sticanje prakse kod studenata, kao i uključivanje u relevantni program pripravničkog staža kako bi se diplomiranim (master) studentima omogućio praktičan rad i povećale mogućnosti zaposlenja.
- ❖ Kreiranje i promovisanje Alumni udruženja u cilju promocije struke i unapređenja saradnje sa privredom.
- ❖ Unapređenje postojeće zgrade, infrastrukture i bibliotečkog fonda kako bi se omogućilo potencijalnim studentima sa posebnim potrebama, uključujući i one slabe mobilnosti, da prisustvuju nastavi.
- ❖ Saradnja sa UCG u cilju povećanja saradničkog kadra kako bi se unapredili uslovi studiranja saradnika koji rade u nastavi i njihovog stručnog usavršavanja a time i kvaliteta nastave jer su ovi saradnici resurs Fakulteta koji najčešće kontaktira sa studentima osnovnih studija

STANDARD 7. UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA

Ustanove treba da osiguraju prikupljanje, analiziranje i korišćenje relevantnih informacija, u cilju efikasnog upravljanja programima i drugim aktivnostima.

Smjernice:

Pouzdana podaci su ključni za donošenje utemeljenih odluka da bi se znalo šta dobro funkcioniše a šta zahtijeva dodatnu pažnju. Efikasni procesi za prikupljanje i analizu informacija o studijskim programima i druge aktivnosti doprinose sistemu unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta.

Koje informacije se prikupljaju u određenoj mjeri zavisi od vrste i misije ustanove. Sljedeći podaci su od značaja:

- ključni indikatori uspješnosti;
- profil studentske populacije;
- napredovanje studenata kroz studije, stopa uspješnosti i napuštanja studija;
- zadovoljstvo studenata studijskim programima;
- dostupni resursi za učenje i podršku studentima;
- karijerne putanje svršenih studenata.

Mogu se koristiti različite metode prikupljanja informacija. Važno je da su studenti i zaposleni uključeni u pružanje i analizu informacija i u planiranje naknadnih aktivnosti.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Ustanova obezbjeđuje informacije o ključnim indikatorima uspješnosti.	Ispunjeno	Potreban
Indikatori u izveštaju o samovrednovanju se definišu kao ključni i odnose se na celokupan fakultet. Prikupljanje podataka uslađeno je sa GDPR i obezbeđuje privatnost studentskih podataka. Platforma koja se koristi za prikupljanje podataka je SNIKE a UCG je odgovoran za njeno održavanje, unapređenje i elemente poverljivosti studentskih podataka. Fakultet ima mogućnost da vrši dodatne analize, mimo onih definisanih izveštajem o samovrednovanjem.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Ustanova obezbjeđuje informacije o profilu studentske populacije.	Ispunjeno	Potreban
Podaci se prikupljaju na nivou osnovnih, master i doktorskih studija kroz samoevaluaciju. Postojeći podaci u bazi studenata (koji se prikupljaju prilikom upisa studenata u razne godine studiranja), omogućavaju detaljniju analizu, do nivoa granularnosti pojedinačnog studenta, gde se mogu prikupiti dodatni podaci koji bi unapredili segmentaciju studentske populacije u okviru postojećih smerova, nastavnih godina i programa. Ovi podaci se mogu prezentovati samim studentima a anonimizirani se mogu koristiti za detaljniju segmentaciju		

studentata. Najznačajniji pristup podacima u SNIKE platformi ostvaruje Studenstska služba pa je preporuka da nastavno osoblje koordinira sa Studentskom službom potrebne podatke.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Ustanova obezbjeđuje informacije o napredovanju studenata kroz studije, stopi uspješnosti i napuštanja studija.	Ispunjeno	Potreban

Postojeće analize se ograničavaju na nivo nastavne godine za potrebe samoevaluacije, dok granularnost prikupljenih podataka omogućava analize koje se odnose na pojedinačne predmete (tačke nagomilavanja, razloge odustajanja od studija), prosečno zadržavanje na određenom nivou studija (predmetu) pre odustajanja itd. Podaci se posredno prikupljaju kroz upisane predmete (kredite), datum polaganja i datum položenog ispita i kroz slične informacije dostupne u SNIKE platformi. Najznačajniji pristup podacima u SNIKE platformi ostvaruje Studenstska služba pa je preporuka da nastavno osoblje koordinira sa Studentskom službom potrebne podatke. Specifičnost Fakulteta je ukupni broj studenata te su rezultati određenih analiza intuitivno jasni i prepoznati.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Ustanova obezbjeđuje informacije o zadovoljstvu studenata studijskim programima.	Ispunjeno	Potreban

Vrši se prikupljanje podataka na osnovu studentskih anketa i komunikacije sa studentskim predstavnicima. Nastavnicima i saradnicima se prezentuju podaci o tekućoj godini dok prodekan dobija informacije o radu svih nastavnika i saradnika. Prikupljeni podaci su detaljni. Ne vrše se istorijske analize (na osnovu više godina) o stanju na pojedinačnim predmetima i saradnji nastavnika i saradnika zbog malog broja nastavnika i saradnika. Zahvaljujući malom broju studenata Fakultet ima shvatanje kvaliteta prikupljenih podataka. Mali je odziv studenata prilikom popunjavanja ankete jer je moguća brža i efikasnija saradnja sa nastavnicima direktnim kontaktom na matičnom fakultetu. Anketa sadrži pitanja koja nisu prilagođena pravima i mogućnostima studenata. Na primer, studenti treba da ocene da li je nastavnik kompetentan za predmet koji drži studentima. Komunikacija putem anketa sa nastavnicima kojima Arhitektonski fakultet nije matični (PMF) je otežana i studentski komentari u anketi ostaju neispunjeni što dovodi do demotivisanja studenata da popune anketu.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Ustanova obezbjeđuje informacije o dostupnim resursima za učenje i podršku studentima.	Ispunjeno	Potreban

Fakultet nije pravno nezavisan od UCG i ne raspolaže odgovarajućim prostornim i tehničkim resursima da bi omogućio studentima određene resurse potrebne za rad i učenje na osnovnim studijama (laboratorija sa računarima, štampačem / ploterom i namenskim licenciranim softverom). Problem se delom rešava kroz donacije i individualnu snalažljivost studenata i zaposlenih. Dostupni resursi na višim godinama studija (stručna praksa, stipendije i sl.) se objavljuju javno na oglasnim tablama, web stranici fakulteta i preko studentskih organizacija. Preporučuje se da se, po izgradnji proširenja zgrade, odredi protor za laboratoriju sa računarima i da se stupi u kontakt sa proizvođačima softvera sa molbom da se doniraju akademske licence ključnih softverskih alata za obrazovanje studenata posebno što je postojeći način rada individualan u odnosu na studente. Upravljanje bibliotekskim resursima zavise od delom i od zalaganja bibliotekara što izlazi izvan okvira obaveza bibliotekara i za pohvalu je. Budžet za nabavku literature je skroman. Postojeća zgrada nema potrebne resurse za studiranje studenata sa posebnim potrebama, posebno kada su u pitanju studenti male pokretljivosti ili u kolicima. Ne postoji rampa za studente u kolicima i zgrada nije pogodna za njihovo studiranje i ograničava pristup resursima takvoj vrsti studenata.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Ustanova obezbeđuje informacije o karijernim putanjama svršenih studenata.	Ispunjeno	Potreban

Fakultet prikuplja informacije o broju zaposlenih diplomiranih studenata kao i onih koji se nalaze na listi nezaposlenih u Zavodu za zapošljavanje i kroz lične kontakte, a posredno i kroz Karijerni centar UCG, u cilju praćenja karijera diplomiranih studenata. Poželjno je u budućnosti to činiti i kroz Alumni imajući u vidu prepoznatljivost Fakulteta i mali broj studenata..

Prednost je da se prikupljanje i upravljanje informacijama vrši kroz univerzitetski portal / platformu SNIKE. Stoga, obezbeđuje se uniformnost prikupljanja podataka na nivou fakulteta i univerziteta. Postojeće prikupljanje informacija u procesu samoevaluacije je generalne prirode i odnosi se na celokupan program, godinu i sl. Granularnost ovih informacija je lošija nego granularnost anketnih podataka i podataka u bazi portala SNIKE. Analize koje su u anketama i izveštaju o samovrednovanju su na nivou deskriptivne analitike i statistike i treba motivisati Fakultet da sprovede i detaljnije analize, shodno specifičnostim asamog fakulteta u odnosu na ostale. Često nije vidljiva korelacija podataka iz različitih godina kako bi se utvrdili trendovi, utvrdile veze između profila studenta i ocene kvaliteta predmeta ili programa, kako bi se izolovali problemi u nastavi u odnosu na trenutne (jednogodišnje promene). Nije jasno ko ima uvid u lične podatke studenta, koje role zaposlenih, da li se pri analizi podataka poštuje privatnost, GDPR i na koji način se vrši zaštita podataka studenata i fakulteta jer je platforma odgovornost UCG a ne samog Arhitektonskog fakulteta.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Preporučuje se da se, po izgradnji proširenja zgrade, odredi protor za laboratoriju sa računarima (koji bi se nabavili uz pomoć UCG ili Alumni organizacije) i da se stupi u kontakt sa proizvođačima softvera sa molbom da se doniraju akademske licence ključnih softverskih alata za obrazovanje, studenata

posebno što je postojeći način rada individualan u odnosu na studente, zahvaljujući malom broju upisanih studenata, kako bi se unapredili i resursi i upravljanje resursima Fakulteta.

- ❖ Preporučuje se da se u budućnosti prikupljaju informacije o karijernom putu diplomiranih studenata kroz Alumni, pored postojećih izvora podataka, imajući u vidu prepoznatljivost Fakulteta i mali broj studenata Fakulteta.
- ❖ Preporuka je da se kreira pravilnik kojim bi se definisale analize koje se sprovode, konkretni podaci koji se koriste i njihovi izvori podataka, u skladu sa specifičnostima fakulteta. Poželjno je da se postojeći podaci iskoriste za detaljnije analize, bolje granulacije, koje mogu unaprediti praćenje pojedinačnih studentskih aktivnosti (na godišnjem nivou i istorijski trendovi), uspeha i potencijalnih problema (analiza rizika), kao i efektima analiza koje se sprovode (povratne informacije).
- ❖ Preporuka je da se kreira pravilnik i/ili ugovor koji bi se bavili upravljanjem, čuvanjem, poverljivošću i pravom pristupa podacima i izvorima podataka u saradnji sa UCG koji upravlja platformom SNIKE. Trenutno stanje je da određeno nastavno osoblje Fakulteta pristupa određenim podacima i poštuje GDPR a da neka odgovorna osoba na UCG ima vidljivost svih podataka kroz proces održavanja i upravljanja platformom.
- ❖ Preporučuje se izmena postojećih anketa studenata o zadovoljstvu nastavom i organizacijom. Ova izmena treba da uključi: izmenu pitanja koja se postavljaju studentima (da budu prilagođena studentskim pravima i znanjima), proceduru za odgovor / reakciju na studentske komentare, pored reakcije na studentske ocene, metode za motivaciju studenata da aktivnije učestvuju u popunjavanju studentskih anketa, obavezu izveštavanja studentskih predstavnika o preduzetim merama i izmenama preko Komisije za kontrolu kvaliteta (u cilju motivisanja studenata da učestvuju u anketama)
- ❖ Poželjno je povećati resurse za nabavku bibliotečke literature i omogućavanje upravljanja ovim resursom elektronskim putem (npr. web portal za pretraživanje dostupne literature i rezervisanje on-line putem).
- ❖ Potrebno je sugerisati prilikom izrade proširenja zgrade da se prostor osposobi tako da se omogući i pristup studentima sa posebnim potrebama, kako bi i oni imali nesmetani pristup resursima studentima namenjenim nastavi i stručnom usavršavanju. Trenutno stanje nije zabrinjavajuće jer takvih studenata nema ili se problemi rešavaju dobrim međuljudskim odnosima

STANDARD 8. INFORMISANJE JAVNOSTI

Ustanove treba da objavljuju informacije o svojim aktivnostima i programima koje realizuju, koje su jasne, tačne, objektivne, aktuelne i lako dostupne.

Smjernice:

Informacije o aktivnostima ustanove korisne su za buduće i sadašnje studente, kao i za svršene studente, druge zainteresovane strane i javnost.

Stoga, ustanove pružaju informacije o svojim aktivnostima, kao i programima koje nude i kriterijumima za upis, planiranim ishodima učenja tih programa, kvalifikacijama koje dodjeljuju, procedurama za izvođenje nastave, učenje i provjeru znanja koja se koriste, stopama prolaznosti i prilikama za učenje koje su na raspolaganju njihovim studentima, kao i informacije o zapošljavanju svršenih studenata.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Ustanova pruža informacije o svojim aktivnostima i programima koje nudi, kao i kriterijumima za upis, planiranim ishodima učenja tih programa, kvalifikacijama koje dodjeljuju, procedurama za izvođenje nastave učenja i provjeru znanja koja se koriste, stopama prolaznosti i prilikama za učenje koje su na raspolaganju njihovim studentima, kao i informacije o zapošljavanju diplomaca.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Portal Fakulteta je veoma informativan i relativno jednostavan za pretraživanje. Nije jasno da li standard zahteva opšte informacije o zapošljavanju (što postoji), ili specifične podatke o tome koliki procenat diplomaca nadje zaposlenje u periodu of 6-12 meseci posle diplomiranja (taj podatak nije dostupan).</p>		

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Bilo bi korisno imati zaseban "link" na portalu Fakulteta koji bi sadržao sumarne podatke vezano za, na primer, ukupan broj upisanih studenata (redovne/ poslediplomske/ doktorske studije); upis po pojedinačnim godinama; broj dodeljenih diploma/ titula - po godini i kumulativan broj; procenat diplomaca koji su se zaposlili u roku od 6 (12) meseci po diplomiranju ("job placement"); procenat studenta koji je nastavio sa poslediplomskim studijama; kumulativan broj svršenih studenata (alumni) itd.

STANDARD 9. KONTINUIRANO PRAĆENJE I PERIODIČNO REVIDIRANJE PROGRAMA

Ustanove treba da prate i periodično revidiraju svoje programe kako bi osigurale postizanje ciljeva koji su pred njih postavljeni i odgovorile na potrebe studenata i društva. Revidiranje treba da bude usmjereno na kontinuirano poboljšanje programa. O aktivnostima koje se planiraju ili preduzimaju kao rezultat tih aktivnosti, potrebno je obavijestiti sve aktere na koje se one odnose.

Smjernice:

Cilj redovnog praćenja, provjere i revidiranja studijskih programa je da se osigura njihova adekvatna realizacija i da se stvori efikasno okruženje za učenje i podršku studentima.

Time je obuhvaćena evaluacija:

- sadržaja programa u svjetlu najnovijih istraživanja u datoj disciplini, čime se osigurava savremenost programa;
- promjenjivih potreba društva;
- opterećenja studenata, njihovog napredovanja kroz studije i završetak studija;
- efikasnosti procedura za provjeru znanja studenata;
- studentskih očekivanja, potreba i zadovoljstva programom;
- okruženja za učenje i službi za pružanje podrške, te njihove primjerenosti svrsi programa.

Programi se redovno pregledaju i revidiraju, u šta su uključeni studenti i druge zainteresovane strane. Prikupljene informacije se analiziraju, a program se prilagođava kako bi se osigurala njegova savremenost. Objavljuju se revidirane specifikacije programa.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju sadržaj programa u svjetlu najnovijih istraživanja u datoj disciplini, čime se osigurava savremenost programa.	Ispunjeno	Potreban
<i>Komentar</i>		
Praćenje kvaliteta nastave na Arhitektonskom fakultetu uključuje preispitivanje sadržaja programa i njegovo periodično revidiranje u cilju osiguravanja savremenosti programa. U <i>Izveštaju o samoevaluaciji</i> ustanove se navodi da, uzimajući u obzir globalne trendove u oblikovanju urbanog i arhitektonskog prostora, definisane dostignućima na polju materijalizacije, tehnologije građenja i održivosti sistema, gotovo svaka nastavna jedinica, na predmetima koji se izučavaju tokom studija arhitekture, dopunjava se relevantnim recentnim podacima. Naučna i izdavačka delatnost Fakulteta, kao i podsticanje profesionalnog razvoja akademskog osoblja imaju važnu ulogu u inoviranju predmetnih programa i obezbeđivanju njihove savremenosti.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
		Potreban

b. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju promjenjive potrebe društva.	Ispunjeno	
<p><i>Komentar</i></p> <p>Potrebe društva koje se tiču prostora kao osnovnog polja delovanja arhitekture i urbanizma, kao i zahtevi tržišta rada, kontinuirano se prate i uzimaju u obzir prilikom revidiranja studijskog programa i uvođenja promena u predmetnim programima. Saradnja koju Arhitektonski fakultet ostvaruje sa vanuniverzitetskim, partnerskim, ustanovama i sa profilisanim arhitektama iz prakse doprinosi sagledavanju promenljivih potreba društva i njihovog uvažavanja prilikom inoviranja programa.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju opterećenje studenata, njihovo napredovanje kroz studije i završetak studija.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Pregledom Izveštaja o samoevaluaciji Arhitektonskog fakulteta i drugih relevantnih dokumenata ustanovljeno je da je obezbeđen kontinuiran rad institucije na praćenju opterećenja studenata, njihovog napredovanja kroz studije i završetka studija. Podaci o prolaznosti na ispitima, prosečnoj oceni, napredovanju kroz studije, dužini studiranja i završavanju studija u predviđenom roku prikupljaju se i analiziraju na godišnjem nivou i osnova su za sagledavanje prednosti i mana studijskog programa, kao i za preduzimanje odgovarajućih koraka usmerenih na unapređivanje njegovog kvaliteta. Takođe, praćenje podataka koji se odnose na pojedinačne predmete (stepen prolaznosti na ispitima, prosečna ocena) i njihovo poređenje u odnosu na srodne predmete omogućava akademskom osoblju da steknu potpuniji uvid u opterećenje i napredovanje studenata i da vrše eventualne korekcije u silabusu. Važan izvor podataka iz ovog domena čini i studentsko vrednovanje nastave.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju efikasnost procedura za proveru znanja studenata.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Kroz studentsko vrednovanje nastave koje se svake godine sprovodi (a uključuje i iznošenje stava i zadovoljstva u pogledu provere znanja i ocenjivanja), kao i uvidom u podatke o rezultatima ostvarenim na predispitnim i ispitnim obavezama, akademsko osoblje ima mogućnost da prati adekvatnost procesa provere znanja, analizira uočene prednosti i nedostatke i vrši odgovarajuće korekcije u cilju obezbeđivanja objektivnosti, relevantnosti i pravičnosti vrednovanja rezultata rada studenata.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju studentska očekivanja, potrebe i zadovoljstva programom.	Ispunjeno	Eliminacioni

<p><i>Komentar</i></p> <p>Studentsko vrednovanje nastave omogućava studentima da slobodno iskažu svoj stav o predmetnom programu, procesu izvođenja nastave i radu nastavnika. Anonimnost anketiranja daje priliku studentima da slobodno i iskreno izraze svoje zadovoljstvo programom, nastavnim procesom i nastavnicima i saradnicima s kojima rade. Na osnovu uvida u rezultate studentskog vrednovanja, akademsko osoblje stiže direktan uvid u studentska očekivanja, potrebe i stepen zadovoljstva studijama i, shodno tome, ima priliku da revidira određene aspekte svoje nastavne prakse.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju okruženje za učenje i službe za pružanje podrške, kao i njihovu primjerenost svrsi programa.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Arhitektonski fakultet ulaže napore u pravcu uspostavljanja odgovarajućeg okruženja za učenje, a što uključuje obezbeđivanje adekvatnih prostornih uslova i tehničke podrške i opreme potrebne za uspešnu realizaciju studijskog programa. Strategijom razvoja Arhitektonskog fakulteta UCG 2019-2024 predviđeno je unapređivanje prostorno-funkcionalnih kapaciteta, informatičkih resursa i istraživačke opreme. Trenutno postojeći prostorni kapaciteti prepoznati su od strane Fakulteta kao ograničavajući faktor za ostvarivanje maksimalnih rezultata.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Programi se redovno pregledaju i revidiraju, u šta su uključeni studenti i druge zainteresovane strane.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Na osnovu pregledane dokumentacije i razgovora sa osobljem Fakulteta, kao i sa studentima može se konstatovati da postoji stalna interakcija sa studentima, kao i predstavnicima privrednog i javnog sektora, analiziraju njihove potrebe i u skladu sa tim se nastavne jedinice predmeta dopunjavaju kako bi se doprinelo što potpunijoj osposobljenosti budućeg diplomiranog kadra.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Prikupljene informacije se analiziraju, a program se prilagođava kako bi se osigurala njegova savremenost.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Na sednicama Veća, kao i kroz manje formalne vidove komunikacije, akademsko osoblje analizira prikupljene informacije o kvalitetu programa i vrši odgovarajuće izmene u cilju njegovog unapređivanja.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

i. Objavljaju se revidirane specifikacije programa.	Ispunjeno	Eliminacioni
<i>Komentar</i> Informacije o strukturi studijskih programa koji se realizuju na Arhitektonskom fakultetu javno su dostupne na sajtu Arhitektonskog fakulteta. Informacije o svim predmetmetnim programima (silabusima) nisu javno dostupne na sajtu Fakulteta (ECTS katalozi predmeta).		
Preporuke u vezi unapređenja standarda: <ul style="list-style-type: none"> ❖ Omogućiti da informacije o preduzetim aktivnostima u pogledu praćenja i revidiranja programa budu dostupne svim akterima na koje se one odnose. ❖ Ohrabriti studente da se intenzivnije uključe u praćenje i revidiranje predmetnih programa. ❖ Na osnovu razgovora koje je Komisija vodila sa studentima, preporuka je da se prilikom koncipiranja i realizacije predmetnih programa razmotre komentari i stavovi studenata o funkcionalnosti i prilagođenosti zahteva i programskih sadržaja potrebama studenata (posebno kad je reč o predmetu Matematika). ❖ I dalje kontinuirano obogaćivati bibliotečki fond, kao i aplicirati kod nevladinog sektora i pristupnih fondova EU za dobijanje donacija u vidu literature, softvera i opreme		

STANDARD 10. CIKLIČNO EKSTERNO OBEZBJEĐENJE KVALITETA

Ustanove treba da periodično vrše proces eksternog obezbjeđenja kvaliteta u skladu sa ESG standardima.

Smjernice:

Eksterno obezbjeđenje kvaliteta u svojim različitim oblicima može potvrditi efikasnost unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta ustanove, i može služiti kao katalizator poboljšanja i ponuditi ustanovi nove perspektive. Njime se, takođe, obezbjeđuju informacije kako bi se i ustanova i javnost uvjerile u kvalitet aktivnosti ustanove.

Ustanove učestvuju u cikličnim postupcima eksternog obezbjeđenja kvaliteta koji u obzir uzimaju, gdje je to relevantno, uslove iz zakonodavnog okvira u kojem funkcionišu. Stoga, u zavisnosti od okvira, eksterno obezbjeđenje kvaliteta može poprimiti različite oblike i može se koncentrisati na različite nivoe organizacije (kao što su program, fakultet ili ustanova).

Obezbjeđenje kvaliteta je kontinuiran proces koji se ne završava eksternim povratnim informacijama ili izvještajem ili procesom preduzimanja naknadnih mjera u okviru ustanove. Dakle, ustanove vode računa da se napredak, koji je postignut od posljednje aktivnosti u oblasti eksternog obezbjeđenja kvaliteta, uzima u obzir prilikom priprema za sljedeću aktivnost.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
j. Ustanove vode računa da se napredak koji je postignut od posljednje aktivnosti u oblasti obezbjeđenja kvaliteta uzima u obzir prilikom priprema za sljedeću.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar:

Fakultet je implementirao neke of preporuka nezavisnog IEP time (2014, 2018), kao što je definisanje Strategije Razvoja 2019-2024, ili povećanje broja predmeta koji se izvode na engleskom jeziku.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
k. Ustanova učestvuje u cikličnim postupcima eksternog obezbjeđenja kvaliteta koji u obzir uzimaju, gdje je to relevantno, uslove iz zakonodavnog okvira u kojem funkcionišu..	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Eksterni ciklusi obezbjeđenja kvaliteta sprovode se u skladu sa zakonskim normama. Sve ustanove visokog obrazovanja u Crnoj Gori su u obavezi postuju uslove iz zakonodavnog okvira u kojem funkcionisu, pa tako i Arhitektonski fakultet sto je potvrđeno dokumentacijom.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Bilo bi korisno za Fakultet da, uz sve aktivnosti koje se preduzimaju na nivou Univerziteta, takodje definiše nekoliko (relativno sličnih) Arhitektonskih škola koje bi služile kao "benchmark" institucije i uzorni modeli za nove ideje i komparativna upoređivanja.

REAKREDITACIONI STAV I PREDLOG

Komisija predlaže Agenciji reakreditacioni stav:

1. Prihvatanje zahtjeva za reakreditaciju za puni period reakreditacije (5 godina)

Obrazloženje:

Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja je 12.04.2022. godine donijela Odluku o imenovanju Komisije za reakreditaciju br. 02-607/22-46/58 UP, organizacione jedinice Arhitektonski fakultet na Univerzitetu Crne Gore, u sledećem sastavu:

1. Prof.dr Elen Twrdy, Univerzitet u Ljubljani, Slovenija, predsjednica Komisije,
2. Prof.dr Vera Spasenović, Univerzitet u Beogradu, Srbija, članica Komisije,
3. Prof.dr Željko Torbica, Purdue University, član Komisije,
4. mr Milica Gajić, doktorske studije, Univerzitet u Novom Sadu, Srbija, članica Komisije,
5. dr Dejan Vujić, Vlasnik i direktor EP Technical Engineering and Advising Agency ENGCON, Srbija, član Komisije.

Komisija je jedinstvena u ocjeni da se prihvati zahtjev za reakreditaciju za Arhitektonski fakultet za puni reakreditacioni period (5 godina).

Kriterijumi za svih 10 standarda su ispunjeni.

Komisija nije uočila veća odstupanja, ali je u cilju povećanja kvaliteta dala Preporuke o unapređenju kod svih standarda.

Standard 1. Politika obezbjeđenja kvaliteta

- ❖ Povećati procentualnu ispunjenost ciljeva Strategije razvoja fakulteta u odnosu na postavljene ciljeve.
- ❖ Formalno formirati Komisiju za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta na fakultetu.
- ❖ Voditi zapisnike o sjednicama Komisije za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta.

Standard 2. Izrada i odobravanje programa

- ❖ Komisija preporučuje kontrolu realizacije postupka ocjenjivanja kako bi se obezbijedio zadati kvalitet izvođenja studijskog programa.
- ❖ Komisija preporučuje da se kontinuiranim monitoringom obezbijeduje izvođenje svih aktivnosti realizacije studijskih programa u skladu sa zadatim ciljevima i ishodima učenja.
- ❖ Nakon razgovora sa studentima Komisija preporučuje da se nastavni plan kod nekih predmeta (primjer predmeta Matematika (2p+0v)) više usmjeri za potrebe budućih arhitekta.
- ❖ Komisija je primjetila i veliki problem sa resursima, finansijama i malim brojem zaposlenih, pa preporučuje, da se za unapređenje kvaliteta studija formira odbor koji bi istražio mogućnost nabavke sponzorskih licenca za formiranje laboratorija, gdje bi studentima mogli biti dostupnii softweri koji su im potrebni za kvalitetno izvršavanje zadataka.

Standard 3. Učenje, nastava I provjera znanja usmjerena na studenta

- ❖ Obezbediti veću dostupnost relevantnih podataka svim zainteresovanim stranama.
- ❖ Nastaviti sa aktivnostima usmerenim na dalje unapređivanje efikasnosti i efektivnosti realizacije nastavnog procesa i učenja studenata.

- ❖ Razmotriti mogućnost obezbeđivanja veće izbornosti unutar programa, tj. većeg broja izbornih predmeta.
- ❖ U narednom periodu raditi na angažovanju novih mladih kadrova kako bi se omogućilo rasterećenje trenutno angažovanog kadra i time održao ili unapredio kvalitet nastavnog i naučnog rada akademskog osoblja.

Standard 4. Upis studenata, njihovo napredovanje kroz studije, priznavanje i sertifikacija

- ❖ Nastaviti s praksom kontinuiranog i doslednog pridržavanja propisa u pogledu upisa studenata, njihovog napredovanja kroz studije i sertifikacije.
- ❖ Nastaviti saradnju s institucijama značajnim za priznavanje učenja i ostvarivanje akademske mobilnosti.
- ❖ I dalje kontinuirano raditi na prikupljanju, paraćenju i reagovanju na informacije o napredovanju studenata kroz studije.

Standard 5. Nastavno osoblje

- ❖ Fakultet ima razvijene odnose sa inostranim partnerima, što može biti veoma pozitivno za razvoj sopstvenog kadra, ali nije jasno da li su definisali indikatore koji bi se koristili za merenje uspešnosti te saradnje.
- ❖ Akcenat bi trebao da bude na zapošljavanju mladjeg kadra koji bi u bliskoj budućnosti bio spreman da preuzme nadležnosti od iskusnijih kolega.
- ❖ Kompletno nastavno osoblje bi trebalo da bude podržano da održava individualne istraživačke profile koji su dostupni širokoj javnosti, kao što je Google Scholar.
- ❖ Znanje stranih jezika, posebno engleskog, je veoma značajan faktor za razvoj nastavnog osoblja bilo gde u svetu. Univerzitet i Fakultet bi trebali da pruže maksimalnu podršku za razvoj tih kompetencija.

Standard 6. Resursi za učenje i podrška studentima

- ❖ Vođenje formalne dokumentacije, zapisnika, koji bi se odosio na pitanja unapređenja kvaliteta nastave i kreiranje godišnjeg akcionog plana koji obuhvatao određene mere za unapređenje za tekuću godinu ili za višegodišnji period (između dva akreditaciona perioda).
- ❖ Kreiranje majstorske radionice, prostora za smeštanje i izradu studentskih maketa u novom planiranom objektu (proširenju zgrade Arhitektonskog fakulteta) čime bi se unapredili resursi za praktičan vid nastave studenata, kao i prostora koji bi studentima bio na raspolaganju i van nastave.
- ❖ Kreiranje računarske učionice sa odgovarajućim specijalizovanim softverom za rad studenata u cilju sticanja praktičnih veština. Potrebno je stupiti u kontakt sa proizvođačima softvera kako bi se tražile / obezbedile akademske ili studentske licence softvera.
- ❖ Intenziviranje saradnje sa privredom u cilju unapređenja nastave kroz terensku nastavu (izlazak na teren u toku postojećih predmeta) i sticanje prakse kod studenata, kao i uključivanje u relevantni program pripravničkog staža kako bi se diplomiranim (master) studentima omogućio praktičan rad i povećale mogućnosti zaposlenja.
- ❖ Kreiranje i promovisanje Alumni udruženja u cilju promocije struke i unapređenja saradnje sa privredom.
- ❖ Unapređenje postojeće zgrade, infrastrukture i bibliotečkog fonda kako bi se omogućilo potencijalnim studentima sa posebnim potrebama, uključujući i one slabe mobilnosti, da prisustvuju nastavi.
- ❖ Saradnja sa UCG u cilju povećanja saradničkog kadra kako bi se unapredili uslovi studiranja saradnika koji rade u nastavi i njihovog stručnog usavršavanja a time i kvaliteta nastave jer su ovi saradnici resurs Fakulteta koji najčešće kontaktira sa studentima osnovnih studija.

Standard 7. Upravljanje informacijama

- ❖ Preporučuje se da se, po izgradnji proširenja zgrade, odredi protor za laboratoriju sa računarima (koji bi se nabavili uz pomoć UCG ili Alumni organizacije) i da se stupi u kontakt sa proizvođačima softvera sa molbom da se doniraju akademske licence ključnih softverskih alata za obrazovanje, studenata posebno što je postojeći način rada individualan u odnosu na studente, zahvaljujući malom broju upisanih studenata, kako bi se unapredili i resursi i upravljanje resursima Fakulteta.
- ❖ Preporučuje se da se u budućnosti prikupljaju informacije o karijernom putu diplomiranih studenata kroz Alumni, pored postojećih izvora podataka, imajući u vidu prepoznatljivost Fakulteta i mali broj studenata Fakulteta.
- ❖ Preporuka je da se kreira pravilnik kojim bi se definisale analize koje se sprovode, konkretni podaci koji se koriste i njihovi izvori podataka, u skladu sa specifičnostima fakulteta. Poželjno je da se postojeći podaci iskoriste za detaljnije analize, bolje granulacije, koje mogu unaprediti praćenje pojedinačnih studentskih aktivnosti (na godišnjem nivou i istorijski trendovi), uspeha i potencijalnih problema (analiza rizika), kao i efektima analiza koje se sprovode (povratne informacije).
- ❖ Preporuka je da se kreira pravilnik i/ili ugovor koji bi se bavili upravljanjem, čuvanjem, poverljivošću i pravom pristupa podacima i izvorima podataka u saradnji sa UCG koji upravlja platformom SNIKE. Trenutno stanje je da određeno nastavno osoblje Fakulteta pristupa određenim podacima i poštuje GDPR a da neka odgovorna osoba na UCG ima vidljivost svih podataka kroz proces održavanja i upravljanja platformom.
- ❖ Preporučuje se izmena postojećih anketa studenata o zadovoljstvu nastavom i organizacijom. Ova izmena treba da uključuje: izmenu pitanja koja se postavljaju studentima (da budu prilagođena studentskim pravima i znanjima), proceduru za odgovor / reakciju na studentske komentare, pored reakcije na studentske ocene, metode za motivaciju studenata da aktivnije učestvuju u popunjavanju studentskih anketa, obavezu izveštavanja studentskih predstavnika o preduzetim merama i izmenama preko Komisije za kontrolu kvaliteta (u cilju motivisanja studenata da učestvuju u anketama)
- ❖ Poželjno je povećati resurse za nabavku bibliotečke literature i omogućavanje upravljanja ovim resursom elektronskim putem (npr. web portal za pretraživanje dostupne literature i rezervisanje on-line putem).
- ❖ Potrebno je sugerisati prilikom izrade proširenja zgrade da se prostor osposobi tako da se omogući i pristup studentima sa posebnim potrebama, kako bi i oni imali nesmetani pristup resursima studentima namenjenim nastavi i stručnom usavršavanju. Trenutno stanje nije zabrinjavajuće jer takvih studenata nema ili se problemi rešavaju dobrim međuljudskim odnosima

Standard 8. Informisanje javnosti

- ❖ Bilo bi korisno imati zaseban "link" na portalu Fakulteta koji bi sadržao sumarne podatke vezano za, na primer, ukupan broj upisanih studenata (redovne/ poslediplomske/ doktorske studije); upis po pojedinačnim godinama; broj dodeljenih diploma/ titula - po godini i kumulativan broj; procenat diplomaca koji su se zaposlili u roku od 6 (12) meseci po diplomiranju ("job placement"); procenat studenta koji je nastavio sa poslediplomskim studijama; kumulativan broj svršenih studenata (alumni) itd.

Standard 9. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje programa

- ❖ Omogućiti da informacije o preduzetim aktivnostima u pogledu praćenja i revidiranja programa budu dostupne svim akterima na koje se one odnose.
- ❖ Ohrabriti studente da se intenzivnije uključe u praćenje i revidiranje predmetnih programa.

- ❖ Na osnovu razgovora koje je Komisija vodila sa studentima, preporuka je da se prilikom koncipiranja i realizacije predmetnih programa razmotre komentari i stavovi studenata o funkcionalnosti i prilagođenosti zahteva i programskih sadržaja potrebama studenata (posebno kad je reč o predmetu Matematika).
- ❖ I dalje kontinuirano obogaćivati bibliotečki fond, kao i aplicirati kod nevladinog sektora i pristupnih fondova EU za dobijanje donacija u vidu literature, softvera i opreme

Standard 10. Ciklično eksterno obezbeđenje kvaliteta

- ❖ Bilo bi korisno za Fakultet da, uz sve aktivnosti koje se preduzimaju na nivou Univerziteta, takodje definiše nekoliko (relativno sličnih) Arhitektonskih škola koje bi služile kao "benchmark" institucije i uzorni modeli za nove ideje i komparativna upoređivanja.

2. Odbijanje zahtjeva za reakreditaciju.

Objasnite:

Komisija predlaže Agenciji naknadnu kontrolu (follow-up) u naznačenom roku:

Datum: 06.07.2022. godine

KOMISIJA

Predsjednik: Prof.dr Elen Twrdy

Član: Prof.dr Vera Spasenović

Član: Prof.dr Željko Torbica

Član: mr Milica Gajić

Član: dr Dejan Vujić

KOMISIJA

Predsjednik

Član

Član

Član

Član